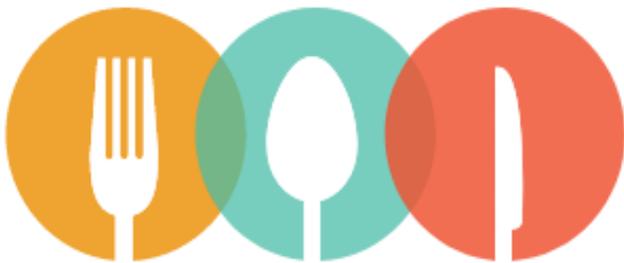
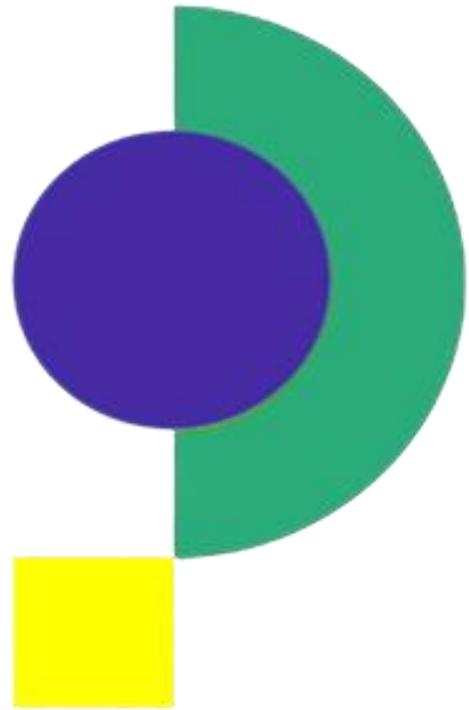

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА ЩОДО ХАРЧОВИХ ВТРАТ ТА ПСУВАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ: ПЛАТФОРМА «НАГОДУЙ СУСІДА»

Пащенко Олена Вікторівна, координаторка
Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»,
старша наукова співробітниця
Інституту проблем виховання НАПН України

Нагодуй Сусіда

ХАРЧОВІ ВТРАТИ ТА ВІДХОДИ

ХАРЧОВІ ВТРАТИ

=

ЦЕ БУДЬ-ЯКА НЕНАВМИСНА ВТРАТА ЇЖІ ЧЕРЕЗ НЕПРАВИЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ХАРЧУВАННЯ АБО НЕДОЛІКИ В ЛАНЦЮЗІ ВИРОБНИЦТВА ТА ПОСТАЧАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ.
НАПРИКЛАД, ВІДСУТНІСТЬ ВІДПОВІДНОГО ЗБЕРІГАННЯ ЧИ ОХОЛОДЖЕННЯ.

ХАРЧОВІ ВІДХОДИ

ЗІПСОВАНІ ПРОДУКТИ

=

ЦЕ БУДЬ-ЯКІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ, ЯКІ ВТРАЧАЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МАРНУВАННЯ, НЕХТУВАННЯ І НАШІ ПОВЕДІНКОВІ ЗВИЧКИ, АЛЕ МОГЛИ Б БУТИ З'ЇДЕНІ.
НАПРИКЛАД, НЕПРАВИЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗАКУПІВ ДЛЯ ХАРЧУВАННЯ У РОДИНІ АБО НАДМІРНІ ПОКУПКИ.

ЗІПСОВАНІ ПРОДУКТИ

Проект «Нагодуй сусіда»

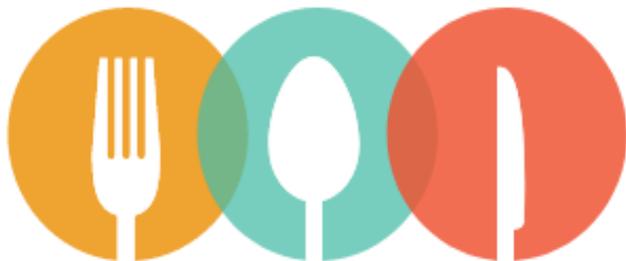
Завдання 12.3 Цілі сталого розвитку 12 (Відповідальне споживання та виробництво) закликає всі країни до 2030 року скоротити вдвічі харчові втрати на особу в роздрібній торгівлі та споживанні, а також скоротити втрати їжі за ланцюгами виробництва та постачання, включаючи втрати після збирання врожаю.

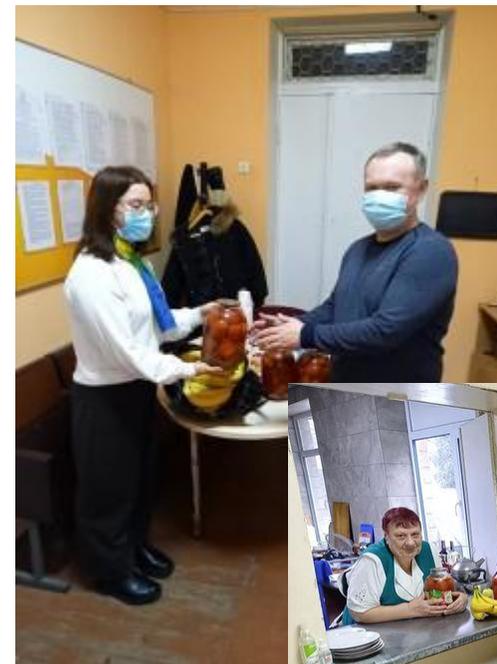
Проект використовує механізм прямої передачі харчових продуктів без створення окремого «Харчового хабу» (харчового центру).

Проект працює на цифровій платформі:

<https://sd4ua.org/proyekt-nagoduj-susida-2/>

Нагодуй Сусіда

Проект «Нагодуй сусіда»

Мета – виховання ціннісного ставлення до харчових продуктів, участь у регулюванні поведінки із залишками харчової продукції та запобігання їх потраплянню у відходи.

Цілі:

Ціль 1. Налагодження співпраці між організаціями та установами з питань зменшення псування продовольства.

Ціль 2. Організація дієвих зав'язків між виробниками харчової продукції та споживачами з увагою на осіб, які мають особливі потреби у продуктах харчування.

Ціль 3. Організація передачі надлишку харчових продуктів від домогосподарств та підприємств безпосередньо особам, що мають обмежені ресурси, є користувачами соціальних програм, у тому числі харчових.

Food and Agriculture Organization of the United Nations

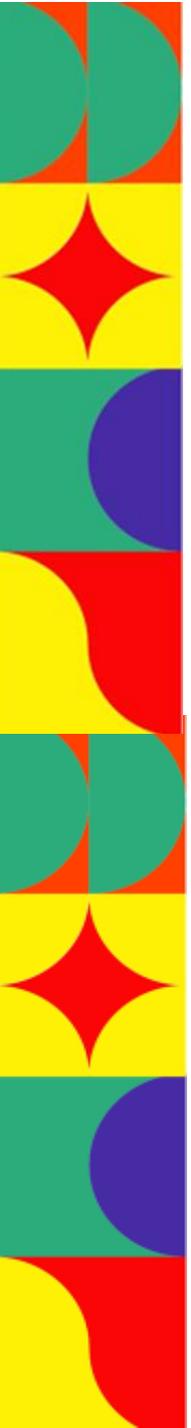
UN environment programme

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

29 вересня 2020
Всесвітній день обізнаності про втрати продовольства і харчові відходи

ЗУПИНИМО ВТРАТИ І ПСУВАННЯ
ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ.
ДЛЯ ЛЮДЕЙ.
ДЛЯ ПЛАНЕТИ.

www.fao.org/international-day-awareness-food-loss-waste/
#FLWDay

Онлайн-платформа «Ділись – не викидай»

Мета – активізація дій установ, організацій, волонтерських спільнот та небайдужих громадян, які готові ділитись власними ресурсами для зменшення кількості харчових втрат.

Через цю електронну платформу <https://sd4ua.org/platforma-nagoduj/> учасники підтримують свідоме споживання харчових продуктів у різний спосіб:

Як приєднатись

Супермаркети, кафе,
кейтеринг

Соціальні установи
та заклади

Волонтери

Онлайн-платформа «Ділись – не викидай»

Про платформу

Платформа «Ділись – не викидай» призначена для активізації установ, організацій, волонтерських спільнот та небайдужих громадян, які готові ділитись власними ресурсами для зменшення кількості харчових втрат.

Підтримувати свідоме споживання харчових продуктів через нашу платформу можна у різний спосіб:

пропонуйте залишки продукції, якщо ви представляєте продуктові магазини, ресторани, кафе, кейтерінгові компанії виїзного харчування

повідомляйте про потреби у харчових продуктах, якщо ви є соціальним закладом – будинок людей похилого віку, будинок нічного перебування соціально незахищених осіб тощо

пропонуйте власний час та зусилля, якщо ви бажаєте долучитись до вирішення важливої проблеми накопичення харчових відходів – станьте волонтером платформи «Ділись – не викидай»

Платформа є відкритою для всіх, хто разом з нами опікується проблемами довкілля.

Ця діяльність є добровільною та безкоштовною. Платформа не передбачає збору будь-якої грошової (готівкової або безготівкової) допомоги.

Платформа створена як місце, де ініціатори акцій та волонтери зустрічаються, обмінюються потребами та можливостями, разом зменшують харчові втрати.

Модерація усіх повідомлень на сторінці здійснюється Всеукраїнською екологічною лігою.

З усіх питань та пропозицій ви можете написати на vel@ecoleague.net

Відповіді на поширені питання

Як працює Платформа?

Нагодуй Сусіда

Як приєднатись

Супермаркети, кафе,
кейтеринг

Соціальні установи та
заклади

Волонтери

- ❖ Пропонують залишки продукції, якщо мають такі (продуктові магазини, ресторани, кафе, кейтерінгові компанії виїзного харчування)
- ❖ Повідомляють про потреби у харчових продуктах, якщо є соціальним закладом – будинок людей похилого віку, будинок нічного перебування соціально незахищених осіб тощо
- ❖ Пропонують власний час та зусилля, якщо бажають долучитись до вирішення важливої проблеми накопичення харчових відходів, стають волонтером платформи «Ділись – не викидай»
- ❖ Платформа є відкритою для всіх, хто опікується проблемами довкілля.
- ❖ Ця діяльність є добровільною та безкоштовною. Платформа не передбачає збору будь-якої грошової (готівкової або безготівкової) допомоги.
- ❖ Платформа створена як місце, де ініціатори акцій та волонтери зустрічаються, обмінюються потребами та можливостями, разом зменшують харчові втрати. Платформа є безкоштовною для всіх учасників.
- ❖ Через заходи безпеки, пов'язані із військовими діями, карта учасників закрита.

Онлайн-платформа «Ділись – не викидай»

Нагодуй Сусіда

Супермаркети, кафе, кейтеринг

Соціальні установи та заклади

Волонтери

НОВИНИ

ПРО ПЛАТФОРМУ

КАРТА

Зареєструватися як «Волонтер»

Ви маєте бажання допомагати Природі та здійснювати соціально значущі справи? Приєднуйтесь до ініціативи «Нагодуй сусіда» та станьте волонтером платформи «Ділись – не викидай»! Волонтером може бути кожен, але просимо звернути особливу увагу, якщо ви: студенти природничих спеціальностей, студенти, які після навчання здійснюватимуть соціальну роботу різних напрямів, майбутні журналісти.

- 1 Перший крок – зареєструйтесь.
- 2 Другий крок – напишіть нам vel@ecoleague.net про ваше бажання віддати харчові продукти, інформація буде розміщена на Платформі у рубриці «Новини».
- 3 Третій крок – зв'яжіться із соціальними закладами, яким потрібна ваша допомога, або із волонтерами, які допоможуть передати продукцію.
- 4 Четвертий крок – передайте надлишки харчових продуктів та допомагайте Природі разом з нами!
- 5 П'ятий крок – напишіть нам vel@ecoleague.net про вашу вдалу ініціативу.

Нагодуй Сусіда

ПРО ПЛАТФОРМУ

КАРТА

«Ділись – не викидай»

Освітня програма для дітей «Роби добро: зберігай їжу!»

ЗБЕРІГАЧІ ЇЖІ

Всеукраїнська екологічна ліга здійснила переклад навчальних матеріалів на українську мову та видання. ВЕЛ організовує та проводить ознайомчі семінари «Впровадження у позакласну діяльність комплекту навчальних матеріалів щодо зменшення псування продовольства «Роби добро: зберігай їжу!» Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO) у тісній співпраці з Міжнародною коаліцією з питань псування продовольства (IFWC).

Комплект навчальних матеріалів має на меті підвищити обізнаність здобувачів освіти, вчителів, інших співробітників та їхніх родин / колег з питань втрати продуктів та псування продовольства, а також запровадити ефективну практику, що сприяє запобіганню втратам їжі та зменшенню псування продовольства з очікуваним довгостроковим впливом.

Освітня програма для дітей «Роби добро: зберігай їжу!»

СНІДАНОК

Щоденник зберігання їжі

Щоденник допоможе учням відслідковувати свої зусилля щодо скорочення харчових відходів та ознайомить родини з цією темою. Їм рекомендується вести щоденник три дні.

Вам знадобиться:

- Роздруковані журнали «Щоденник зберігання їжі» (П 1), один примірник на кожного учня на день
- Червоні, жовті та зелені липкі точки (близько двох на кожного учня)
- Лист до батьків (по одному на учня)

ВАЖЛИВО

Інструкції:

1. Сядьте в коло і попросіть дітей один за одним оцінити їх поведінку: чи вважаєте, що ви витрачаєте багато їжі? Чому?
2. Попросіть кожного учня вибрати для себе паперову маркувальну фігурку із липкою стрічкою: зелену, якщо вони думають, що нічого не витрачають або дуже мало, жовту, якщо вони думають, що вони витрачають помірну кількість, і червону, якщо вони думають, що витрачають велику кількість.
3. Роздайте копії «Щоденника зберігання їжі» (П 1) і попросіть учнів поставити свою маркувальну фігурку в кут.
4. Поясніть, як працюють щоденники: Після кожного прийому їжі (не в кінці дня!) кожен учень повинен заповнити, що і скільки вони викинули. Наприкінці необхідно додати інформацію про будь-яку додаткову їжу, яку вони викинули протягом дня.
5. Роздайте лист для батьків та попросіть учнів поділитися ним з батьками чи опікунами.
6. Кожен день, наприклад, в ранковому колі запитайте учнів, як вони поводитися зі своїми щоденниками. Через два дні обговоріть: чи були вони здивовані кількістю витраченої їжі? Якщо так, чи вважають вони, що потрібно змінити колір їх точки?
7. Після закінчення трьох днів ведення щоденника обговоріть: що ви дізналися протягом цього тижня? Чи змінилися ваші звички? (якщо так, попросіть учнів вибрати іншу маркувальну фігурку та нанести її на стару). Чи вплинуло ваше дослідження на те, як ваша сім'я поводитися з харчовими відходами? Як ви думаєте, ви можете продовжувати зменшувати кількість їжі, яку ви витрачаєте? Що може допомогти вам продовжувати це робити?

Навчальний матеріал щодо зменшення псування продовольства для дітей шкільного віку було розроблено для чотирьох вікових груп: 5-7 років (вікова група 1), 8-9 (вікова група 2), 10-13 (вікова група 3) і 14 років та старше (вікова група 4), що відображає різні навички та інтереси здобувачів освіти протягом усього охопленого вікового діапазону.

Комплект для кожної вікової групи складається з двох основних уроків та різних подальших завдань. При розробці цього матеріалу ми керувались тим, щоб зробити його максимально гнучким: тут достатньо матеріалу для цілої серії уроків, але у разі обмеженого часу заняття можна виокремити один чи кілька заходів.

Основні уроки складаються з серії ілюстративних слайдів (їх можна знайти в додатку), а також супровідного тексту (його можна знайти в основній частині матеріалу).

Освітня програма для дітей «Роби добро: зберігай їжу!»

82 РОБИ ДОБРО: ЗБЕРІГАЙ ЇЖУ! | Для третьої вікової групи

■ ОСНОВНИЙ УРОК 2: СУПРОВІДНИЙ ТЕКСТ

ГОДУЙ СЕБЕ, НЕ ГОДУЙ СМІТНИК: ДЕВ'ЯТЬ ПРОСТИХ ПОРАД ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ

ГОДУЙ СЕБЕ, НЕ ГОДУЙ СМІТНИК.

9 ПРОСТИХ ПОРАД

ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ

Харчові продукти, які пізніше стануть харчовими втратами, потребують земельних площ для вирощування, і багато тварин втрачають місця існування, тому що ліси, в яких вони живуть, вирубані, щоб звільнити більше місця для полів. Втрати їжі та харчові відходи сприяють світовому голоду та нерівності. Намарно витратити їжу означає намарно витратити гроші, працю та інші ресурси.

Але гарна новина полягає в тому, що можна уникнути втрат харчових продуктів. Зменшити кількість відходів, які ми виробляємо, досить легко, і ми всі можемо зробити дещо для того, щоб перестати витратити їжу!

1 Допоможіть собі меншими порціями

1 **Допоможіть собі меншими порціями. Менше!** Допоможіть собі меншими порціями. Найпростіший спосіб зменшити харчові відходи – покласти менше на тарілку. Візьміть собі меншу тарілку і поверніться назад за секунди, якщо ви все ще відчуваєте голод після того, як спорожніли вашу тарілку. Таким чином, ви їсте лише стільки, скільки потрібно, і жодної залишеної їжі не викидаєте. Можна зробити те ж саме в ресторані чи кафетерії: якщо ви знаєте, що порція, як правило, занадто велика для вас, попросіть меншу, щоб уникнути викидання залишеної їжі.

2 Любіть свої залишки

2 **Любіть свої залишки.**

Що ваша родина робить із залишками їжі? Чи можете ви придумати інші способи, щоб «полюбити» свої залишки їжі?

Якщо у вас все-таки є залишки, збережіть їх на інший день. Використання залишків для приготування їжі – це розумний спосіб досягти того, щоб ви з'їли все, що купуєте. Замість того, щоб викидати залишки у смітник, ви могли б використати їх як інгредієнти для іншої

Кожна презентація супроводжується набором подальших занять, спрямованих на краще засвоєння викладеної інформації. Заняття відбуваються у різноманітних формах. Вони варіюються від робочих карток до дискусій, ігор, рольових / письмових вправ та проєктів, придатних для учнів і груп із різноманітними інтересами, талантами та здібностями.

Матеріали було структуровано таким чином, щоб дозволити вчителям вибирати ті види діяльності, які найкращим чином підходять до потреб, здібностей та інтересів їхніх учнів, а також відповідають часовим та ресурсним вимогам.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

Пащенко Олена Вікторівна, координаторка
Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»,
старша наукова співробітниця
Інституту проблем виховання НАПН України

www.ecoleague.net

vel@ecoleague.net

+38-067-440-21-11

